

Poštnina plačana v gotovini.

Prirediteljem mladinskih akademij v ravnanje!

(Iz okrožnice Podzveze.)

1. Preden se odločiš za prireditev akademije in pričneš sestavljati program, **preštudiraj** razpravo o akademiji sploh v „Orlovskem Vaditelju“, letnik I., št. 6,—12.

2. Skrbi, da se bo akademija (kakor sploh vse mladinske prireditve) vršila **podnevi** ali vsaj tako zgodaj, da bo končana v prvih večernih urah. To velja za vse kraje, brez izjeme mest in trgov. Če je iz kakšnega razloga nemogoče, je sploh mladinska akademija pri vas nemogoča in je ne skušaj prirejati!

3. Sestavi **kratek spored!** Vse skupaj naj traja k večjemu dve uri, več nikakor ne!

4. Začni **točno** brez ozira na zamujajoče občinstvo, pavze skrajšaj bolj ko moreš! Poleg tega pod nobenim pogojem ne dovoli, da bi se kakšna točka ponavljala, naj gledavci še tako ploskajo in hrume. Tako se ti prireditev ne bo zavlekla preko odločene meje, domišljavosti svojih malih pa ne boš netil po nepotrebem.

5. Spored obsegaj **zgolj izbrane točke, ki se njih vsebina strinja z duhom naše organizacije.** Tako n. pr. ne sme nikdar na program baletni ples, naj bi ga že proizvajal deček ali deklica, prav tako ne skupinske vaje, ki bi bile bolj podobne baletu nego telovadnemu nastopu v smislu in okviru orlovske telovadbe.

6. Sploh v nobenem slučaju ne dovoli proizvajati stvari, ki se jih je morda kdo naučil kje drugje, ne v naraščajski orga-

nizaciji sami (petje, godba, mimični prizori . . .), ker bi to bilo dičenje orlovstva s pavjim perjem.

7. Razen deklamacij in morebitnih govorčkov naj otroci nastopajo kolikor mogoče v skupinah, **solo-prizore omeji**, kar le moreš!

8. Ne pozabi skrbeti za strogo nadzorstvo nezaposlenih otrok med dejanji in v pavzah!

Po teh predpisih se povsod in vedno ravnajte! Kjer bi utegnili ravnati drugače, vedite, da ne zidate, temveč rušite! Orlovstvu bijete v obraz in vaša odgovornost pred Bogom in pred pametnimi ljudmi ne bo majhna!

Kako se je postavil naraščaj v Brnu.

(Dalje pripoveduje stric Jernač.)

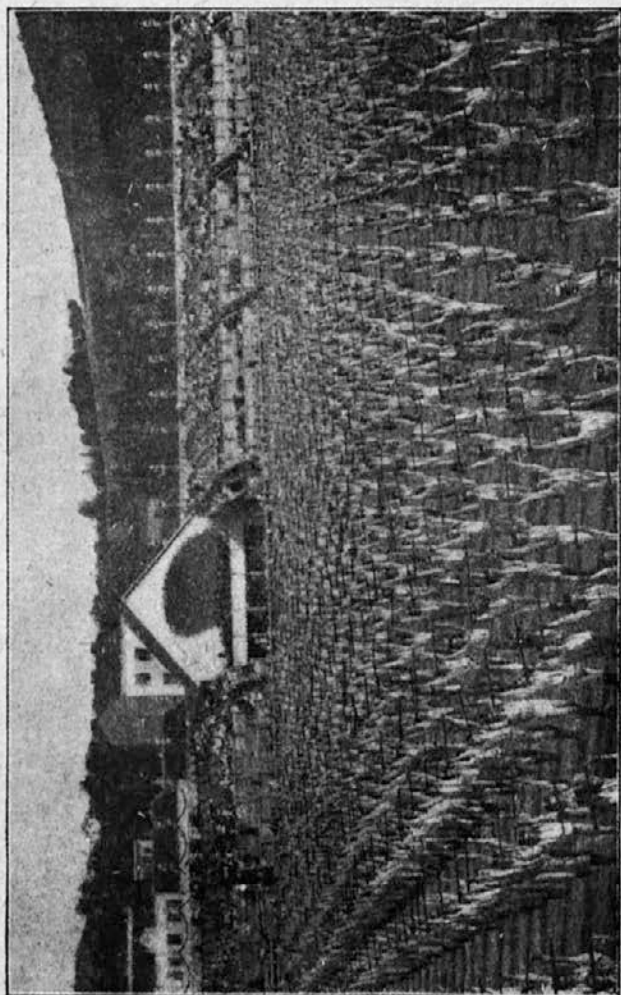
V soboto 29. julija 1922. ob pol 3. uri popoldne je bila napovedana glavna skušnja na velikem telovadišču. (Zadnjič sem se za en dan zmotil. Večina naraščaja je prišla v petek popoldne v Brno, jaz pa že v četrtek.)

Kosilo so imeli nekateri kar v svojih torbah, po večini pa pri kuhinjah za tribunami. (Tribune so veliki leseni odri s sedeži za gledavce.) Po kosilu so vreli Orličiči k skušnji na velikansko dvorišče za telovadiščem. Vse so gladko napravili, le klepetali so preveč in po sladkarije letali k branjevkam okoli dvorišča. Marsikateri se je potem kesal in je kazal skremžen obraz, — ker si je pri branjevkah zapacal želodec . . .

Ob treh so stali tisoči Orličev in Orličič, ločeni v 4 dele, oblečeni vsak v svoj kroj, v lepo urejenih četah, pripravljene za pohod k skušnji. To vam je bil pogled! Skoraj 13.000 iskrih telovadcev in telovadk — željnih nastopa. Ker prevladuje v krojih bela in modra barva, je bilo videti kakor polje posejano s podleskom in marjeticami. Kdor je videl to pisano živo morje navdušenih Orličev in Orličič, ne bo nikoli pozabil tega veličastnega pogleda. Hvala in čast vsem očetom in materam, vsem učiteljem in učiteljicam, duhovnikom in vaditeljem, ki so ta drobiž zbirali, tako lepo oblekli, učili reda, discipline in vaj, po vrhu pa še dali denarja za pot! Silno veliko truda in dela je bilo treba, tisoči dobrih ljudi so morali pomagati, delati in žrtvovati, da se je mogla postaviti v Brno taka armada Orličev in Orličič.

Mislil sem si tole: Zakaj pač vsi ti dobri ljudje podpirajo Orle in Orlice, naraščaj, telovadbo, tabore, izlete, sestanke? Gotovo ne samo zato, da mladi ljudje skačejo in se igrajo, saj to lahko delajo doma čisto zastoj. Mnogo bolj zato, da bi se pri Orlih učili ljubiti Boga, domovino in svoj narod, da bi se vadili reda, discipline, lepega obnašanja in zdravih telesnih vaj . . .

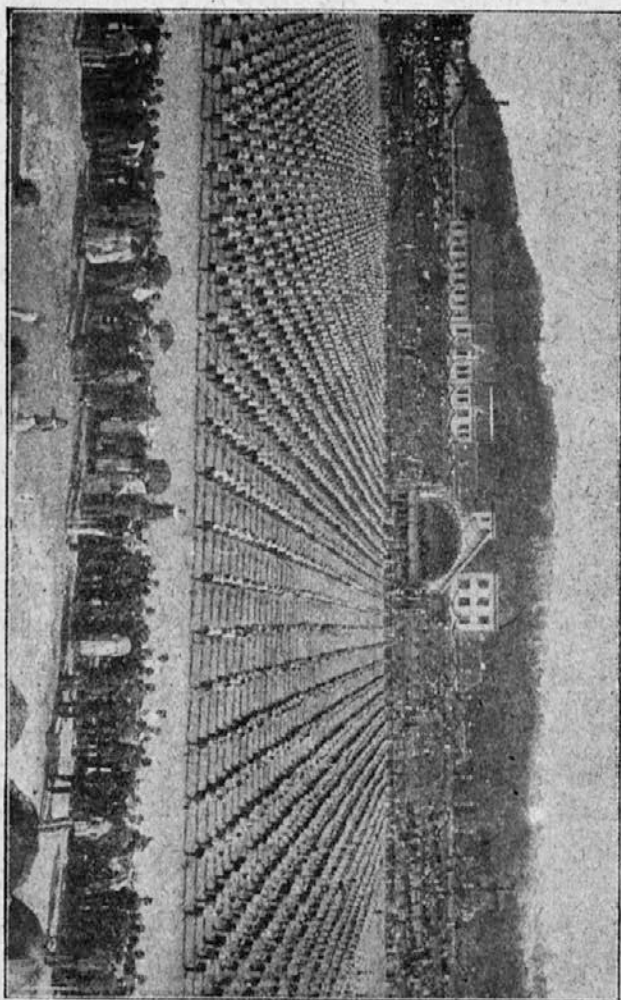
Preden sem do konca premislil, so še začele vreti množice skozi mogočna vrata pod eno izmed tribun na telovadišče. Prišla mi je na misel ona povest o čudovitem mlinu, ki noč in dan vre kaša iz njega.

Orličí (višji naraščaj) pri skušnji v Brnu.

Nastopili so ločeno: večji Orličí s palicami (pa ne za pretepanje!), manjši Orličí, večje in manjše Orličice. (Glej slike v raznih številkah „Orliča“!) Vaje so že pri skušnji dobro šle, pri pohodu so pa bili pred nastopom k vajam prepočasni. Hodili so z malim korakom pod vodstvom vaditeljev, da ne bi katera stran ušla naprej in zmedla načrt. Vsi smo težko čakali na proste

vaje. Rekel sem že, da so bile prav dobre, najbolje so pa delali dečki s palicami. Seveda so vaditelji še poprej vse take, ki so premalo znali, potegnili iz vrste, ali jih pa sploh niso marali seboj v Brno. Kaj bi tudi tak zanikernež hodil za drag denar

Orličice (nižji narašččaj) pri skušnji v Brnu.

na tako dolgo pot — kazit lepo podobo nastopa, ki jo pridni in naučeni naredel! Mari naj doma kesanje obuja in dela trdne sklepe poboljšanja.

Skušnja je vse navdušila in jih naučila, kako naj popravijo napake. Potem so se razdelili v čete, ki so odkorakale v svoja bivališča večerjat in spat. Jutri bo nedelja — naporen dan! Po-

trebovali bomo novih svežih moči. Zato le brž — jest, molit in spat!

Tako so si mislili, tako storili.

* * *

Nekateri ljudje presojaajo vse reči le po videzu in od daleč. Jaz sem pa vaje, da si vsako stvar tudi od blizu in od vseh strani ogledam. Posebno še telovadce, Orle in Orliča! Ti hočejo biti boljši od drugih ljudi. Res, pravila imajo taka, da morajo biti drugim za vzor. Vzorni pa morajo biti nele pri telovadbi in v sprevedu, temveč tudi doma, v šoli, cerkvi, povsod.

S tako mislijo v glavi sem šel opazovat češki orlovski drobiž tudi v hiše, kjer so jedli in spali, se umivali in oblačili. Kaj sem videl?

Ko so prišli dečki v četi do svoje sobe, so jih vodniki zapisali in jim povedali, kako naj se obnašajo. Ko so jih izpustili v sobo, so eni mirno šli na svoj prostor, odložili svoje stvari in se šli k vodovodni pipi umivat, potem so jedli, si pripravili snop slame, se pokrižali, kleče opravili kratko molitev in legli spat.

Drugi (v tej sobi je bilo več teh, v oni onih) so začeli skakati, vpiti, žvižgati, peti in noreti in noreti kakor parkeljni, kadar ni zraven Miklavža in angelov. Skakali so po slami, se prekopicavali, hodili po rokah in se lovili, da je kmalu napolnil sobo in pljuča oblak prahu. Šele skrbni reditelji so napravili red in mir. Nekateri dečki so odpadke jedi lepo zavili v papir in vrgli v zato pripravljen koš, drugi so jih pustili ležati okrog po sobi, tretji so jih pometali v stranišče in ga zamašili. Precej denarja je stalo, preden je bilo popravljeno, kar je zagrešila lahkomišelna razbrzdanost.

Mnogi so bili trudni, saj so prišli od daleč in so morali na vse zgodaj vstati. Radi bi bili spali, pa ni bilo pravega miru. Saj je bilo v isti sobi drugih, ki bi najrajši klepetali in klepetali — do jutra. Seveda, to se že naredi, toda kaj bo v nedeljo — jutri? Pri napornem nastopu bodo te klepetulje opešale v sramoto vsem Orličem in bodo na telovadišču cepale kakor muhe od utrujenosti in zaspanosti. Da bi se to ne zgodilo, so jih reditelji in nočni stražniki prisilili k miru.

No, potem so ponekod res spali v redu kakor snopi na njivi, drugod pa tudi križem kražem kakor makaroni v skledi. Mislim, da so še v spanju komaj čakali nedelje, ko imajo Brnu in svetu pokazati, kaj znajo in kakšni so.

(Dostavek urednika. Izročimo jih vse angelu varihu in voščimo jim potihem lahko noč. Naj se dobro naspe in odpočijejo. Kadar bo prišla 6. št. „Orliča“, bo nedelja 30. julija 1922. Takrat se bodo zbudili — mi jim bomo ves dan sledili.)

Naraščajnik Franc J.:

Novice iz Kamnika.

Poslikana telovadnica.

Zadnjikrat sem vam povedal, ljubi Orličiči in Orličice, o zunanosti naše telovadnice. Upam, da se še spominjate mojega pisanja. Danes vam pa še to povem, kako je naša nova telovadnica poslikana.

Garderoba ali oblačilnica je vsa nedolžna, to se pravi čisto belo poslikana. Ko pa stopiš iz nje v telovadnico, že na stopnicah zagledaš na nasprotni južni steni med dvema oknoma tri trakove, ki visijo navpično po steni. Pod trakovi je vodoravno ležeč pravokotnik, pod njim spet trak v obliki trapeza. Na vogalih so istotako trakovi. Zgoraj ob steni so trije trakovi, srednji širši od stranskih. Idi po telovadnici naprej in se obrni nazaj — kaj zagledaš? Nad vrati je vzhajajoče solnce, ki pošilja žarke na vse strani. Ob njem je trak v svetlo modri barvi. Omenim še, da so vsi trakovi modre barve.

Sredi telovadnice visi lesteneč z dvema lučima.

Pričetek jesenskega in zimskega dela.

V začetku meseca septembra je poslal naš br. vaditelj Janko Stele okrožnico slehernemu Orličiču, da se spet prične telovadni pouk. Vsi naj se zavedajo dolžnosti, ki so jih bili prevzeli s pristopom k Orličičem, in naj zopet redno zahajajo v telovadnico.

In res, naslednjo nedeljo smo začeli. Najprej smo ponavljali redovne vaje. Nato nam je vaditelj čital iz Poslovnika, g. Borc, odsekov podpredsednik, so nam pa posamezne točke natančno razložili.

Na podoben način se vrše vse naše telovadne ure. Včasih nam br. vaditelj kaj pove, ali pa sprašuje, če smo si kaj zapomnili iz „Orličiča“. Telovadne ure imamo za nižji naraščaj ob četrtkih od 5— $\frac{1}{2}$ 7, ob nedeljah od $\frac{1}{2}$ 11—12. Višji naraščaj ima posebne ure za telovadbo.

Vsako prvo nedeljo v mesecu imamo skupno sv. obhajilo ob $\frac{1}{2}$ 6 uri na Šutni. G. kaplan so pa naš naraščajski vodja.

Naše volitve.

Volitve smo imeli že prvo telovadno uro. Odkorakali smo namreč v oblačilnico in prejeli listke za volitev dveh rediteljev in enega, ki ima pobirati članarino.

Prav gladko ni šlo. Šele po ožji volitvi med Lahom in Piffлом je bil konec sledeči: Jagodic in Lah reditelja, Piffpl pa pobiralec članarine.

Na skupnem sestanku starišev se je sklenilo, da plačujemo kamniški Orličiči po 1 krono mesečne članarine. — Ko bodo prihodnje volitve, bo treba voliti tri reditelje, toliko smo napredovali.

Porednost nekaterih.

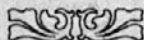
Dosedaj sem pravil le dobre stvari od nas, pa poslušajte še drugačno pesem, samo nikar se je ne naučite, da bi tudi vi postali taki.

Naši Orlički niso vsi, kakor bi morali biti. Po telovadbi tako kriče in upijejo na ulici, da jih je že od daleč slišati. Ljudje pravijo: To niso Orlički, to so kričači. Seveda potem niso vedno naklonjeni Orličem.

Tudi pri telovadbi ne ubogajo zmerom. Če jih reditelj hoče navaditi na red in disciplino, ga zaničujejo in mu očitajo, da je „presiten“.

Še bi lahko kaj zapisal, pa nočem preveč tožiti, upam pa, da to ne bo v škodo, kar sem zapisal. Bog živi!

(Dostavek uredništva. — Ta pesem pa res ni posebno orlovska. Prav grdo je od teh Orličev, da niso bolj pridni. Tako krasno telovadnico imajo, toliko se njihovo vodstvo trudi zanje, pa vseeno nočejo biti dovolj pridni. No, upamo, da bodo sedaj spregledali.)

Savin:

Mucin ples.

(Ta pesem se mora brati šele na pust. Kdor jo bo prej bral, bo kaznovan: Nič lepa se mu ne bo zdela . . .)

Naša muca bo plesala,
mucek pa ji godel bo:
cimbalasa, cin, bom, bon,
na klavir in pompardon.

Muca v krogu že stopica,
muc poskuša že z ного:
cimbalasa, cin, bom, bon,
na klavir in pompardon.

V plesu, hej, žare ji lica,
muc pritiska z vso močjo:
cimbalasa, cin, bom, bon,
na klavir in pompardon.

Joj, gorje, naenkrat plane
žaba v sobo kot z neba:
cimbalasa, cin, bom, bom,
pod klavir in pompardon.

Muca od strahu obstane,
mucek izpusti na tla
— cimbalasa, cin, bom, bon —
pred klavir svoj pompardon.

Muca više si mustače,
mucku trepetajo hlače,
žaba pa v zadregi skače
— cimbalasa, cin, bom, bon —
pod klavirjem v pompardon.

Pismo s Črne na Koroškem.

Gospod urednik!

Bral sem pismo, ki ga pošilja br. Nardžiču naš najmlajši Orlič Lekši Piko. V tistem pismu še manjkajo nekatere reči, zato hočem jaz tole pripomniti.

Lekši Vam piše, da smo naročili 20 izvodov igre „K mamic!“ Tudi piše, da smo vloge že razdelili. Res smo jih. Vi ne veste, kakšna gneča je bila tisti večer v društveni sobi. Res je sreča, da so naš g. kaplan veliki, zakaj prišlo jih je več kakor je bilo povabljenih. Zato niso mogli vsi dobiti vloge in tudi Lekši je ni dobil. Nekateri so jokali, ker niso dobili vloge in tudi Lekši je jokal. Drugi pa, ki so vloge dobili, so juckali od veselja.

Pa to veselje se je kmalu spremenilo v žalost. Takoj drugi dan sem šel k staršem naših malih in sem jih prosil, če dovolijo, da bi njih otroci igrali. Radi so dovolili, srčna jim hvala! Potem grem še k tisti oblasti, ki ima besedo nad šolskimi otroci, pa glej ga spaka, ta oblast je odločno rekla ne, pa ne. Zato se igra ni vršila. Tako so torej pokazali odločno nasprotstvo do Orlov. Pa ne samo to. En tak oblastnik je celo raztrgal Lesjakovemu Pepiju „Orliča“, ki mu je molel iz žepa.

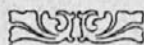
Zato nam pa od sedaj naprej pošiljajte 20 izvodov namesto 15! Če bo treba še več, bomo pa že pisali. Nameravamo takole napraviti: Vsak naraščajnik plača 1 K na mesec, zato bo pa „Orliča“ zastoj dobival. Ker pa „Orliča“ tudi veliki radi beremo, ga bomo gotovo še več naročili. Ob enem pošiljamo 60 Din naročnine.

H koncu še tole: Lekšiju je Miklavž prinesel kroj. Lekši je pa bil tako vesel, da ga je ves dan oblačil in slačil. Pa ne samo Lekšiju. Tudi Prahovemu Otiju ga je prinesel. Zato se blagemu sv. Miklavžu najsrčneje zahvalimo in ga prosimo, da bi se še prihodnje leto spomnil naših Orličev. Zato mu kličemo orlovski Bog živi!

Vas pa prosim, g. urednik, da mi ne zamerite, ker tako slab pišem. Veste, nisem nič hodil v šolo, ampak sem se učil samo pri Orlih in pri društvu. (Čestitamo Vam in Vašemu društvu! Takih uspehov še marsikatera šola nima! — Ur.)

Prosim še, da vzamete kakšno vrstico iz Lekšijevega pisma, pa tudi iz mojega, in jo natisnete v „Orliču“.

Bog živi! — Jože Rožanec, rudar.

France Markež:

Pijanec-brrr . . .

(Igra za dečke v 2 dejanjih.)

II. DEJANJE.

Na vasi. Na eni strani vhod v hišo, na drugi vodnjak.

1. prizor.

Tine, Slavko, Tonček.

Tine (*sedi pred hišo in si napravlja veternico iz papirja. Vmes požvižgava. Začne zlagati veternico.*) Dobra bo, čisto dobra. Še žebelj in palico moram dobiti. (*Stopi v hišo.*)

Slavko (*pride mimo in se ustavi ob klopi. Gleda vetrnico*). Kaj pa Tine dela tukajle? — Seveda, vetrnico! Ti otroče ti! (*Vzame papir in ga ogleduje.*) Aha, že vem. To se dela takole (*jo zлага ogel za oglom*) pa takole, pa takole, pa (*jo raztrga*) takole (*jo spusti na tla*). To se bo vrtela! (*Zbeži.*)

Tine (*pride iz hiše*). Izvrstna bo tale palica! Nobeden ne bo imel take vetrnice. Prav nobeden. (*Zagleda na tleh raztrgano vetrnico.*) Kaj — —? To ni mogoče . . .? Kdo mi jo je raztrgal? Kako je je škoda! (*Stisne pesti.*) Da bi ga dobil! Sedaj pa še nič več takega papirja nimam. Če bi vedel, kdo je bil, to bi jih čutil!

Tonček (*pride*). Kaj se pa jeziš, Tine?

Tine. Saj se moram. Vetrnico sem imel tukaj zarezano. Pa sem stopil v hišo po palico, med tem mi jo je pa nekdo raztrgal. Tako fin papir je bil in močan. Pogledj!

Toček. Zakaj jo pa puščaš zunaj?

Tine. Ali je ne smem? Kaj ima kdo pred našimi vrati opraviti?

Tonček. No, nič se ne jezi. Čakaj, jaz ti dam drugega papirja, boš pa novo naredil.

Tine. Saj nimaš tako močnega.

Tonček. Še boljšega, risalnega. Eno pokvarjeno risbo ti dam.

2. prizor.

Tine, Tonček, Drejče.

Drejče (*pride z vetrnico*). Ali jo vidiš, Tine? Take ti gotovo nimaš.

Tine. Še boljše bi imel, pa mi jo je nekdo raztrgal. (*Pokaže.*) Ali jo vidiš? Sedaj mi bo Tonček dal drugega papirja, potem bom imel še boljše.

Drejče. Pogledj jo, kako se vrti. (*Piha vanj.*) Veš, tu ne sme biti žebelj, je prehrapav. Bucika mora biti, ki je gladka.

Tonček. Pa ima premajhno glavico. Ko se luknjica malo raztegne, se zmuzne skozi in vetrnica je fuč.

Tine. Tonček, pojdi no po papir, da bom naredil.

Tonček. No, pa pojdem. (*Odide.*)

Tine. Pogledj mojo palico, kako lepo je tu gori obrezana. To bo izvrstna vetrnica. In kako gladka je! (*Jo gladi.*)

Drejče. (*Ogleduje.*) Saj res. Kje si jo pa dobil?

Tine. V atovi delavnici sem jo zgladil.

Tonček (*prinese papir*). Na, tu imaš, pa naredil!

Tine. A, to bo imeniten papir. Ne bo se tako hitro raztrgal. (*Sede na klop in začne črtati in striči.*)

3. prizor.

Prejšnji. Štefek.

Štefek (*pride mimo praznično oblečen*). Bog živi!

Vsi. Bog živi!

Drejče. Kam pa greš, Štefek, v praznji obleki?

Štefek. K gospodu župniku sem namenjen po krstni list. V kratkem pojdem v gimnazijo, pa ga moram imeti.

Tonček. Ali boš kmalu šel?

Tine (*se skloni iznad dela*). Ko prideš nazaj boš gospod in še govoriti ne boš hotel z nami.

Štefek (*nejevoljen*). Kaj me spet dražiš? Saj smo vendar tovariši in bratje, ker smo Orličiči. Ampak mudi se mi. Bog živi!

Vsi. Bog živi! (*Odide.*)

4. prizor.

Prejšnji. Vinko.

Vinko (*priteče*). Štefek, Štefek! Počakaj!

Štefek (*se vrne*). Kaj pa je?

Vinko. Brat načelnik naroča, da pridi k njemu.

Štefek. Ali precej? Kaj pa bo?

Vinko. Ne vem, menda boš nekaj pisal.

Štefek. Že dobro. Precej pojdem, ko se vrnem od župnika. (*Odide.*)

5. prizor.

Prejšnji brez Štefka.

Drejče. Kaj bo pa pisal?

Vinko. Ne vem jaz. Vprašaj načelnika.

Tonček. Morda vloge za kakšno igro.

Tine. Ali bo igra? O, potem moram tudi jaz dobiti vlogo!

Tonček. Jaz tudi. Tako se je bom naučil kakor očenaš.

6. prizor.

Prejšnji. Groga.

Groga (*pripoje*). Sladko vince piti, to me veseli, dobre volje . . .

Drejče. Ho, Groga!

Tine. Ali je spet pijan?

Tonček. Groga, Groga, kam pa greš?

Groga. Kaj tebi mar, zgaga!

Tine. Drenovec te bo spet ven vrgel!

Groga. Naj poskusi. Jaz mu že pokažem.

Vinko. Ti pa, ti!

Drejče. Pete mu pokažeš, pa še te težko!

Groga. Tiho! (*Poje in odide.*) Brez vse skrbi, svoje žive dni . . .

7. prizor.

Prejšnji brez Groge.

Tine (*pribija z žebljem veternico na palico*). Ali jo vidite? Tvoja ni taka Drejče!

Drejče. Že res. Samo čigava se bolj vrti . . .

Tine. Kar skušajva se! Alo! (*Stečeta za kulise in nazaj.*)

Tonček. Tinetova je boljša.

Drejče. Ker ima bolj močan papir. Tonček, daj ga še meni en kos.

Tonček. Počakaj, najprej moram narediti sebi, potem dobiš, če kaj ostane.

Drejče. Pojdimo k vam in jih naredimo tebi in meni.

Tine. Čakajta, da spravim kladivo in škarje. (*Gre v hišo in se takoj vrne.*)

Tonček. Mislim, da imam še dva kosa. Bomo pogledali. (*Gredo.*)

8. prizor.

Slavko (*pride od nasprotne strani. Pozneje*) Gropa in Matevž.

Slavko (*gre z rokama v žepih h klopci*). Sedaj zopet nikogar ni. Tisto veternico je menda šel poskušat Tine. To se mu vrti, ha-ha! — Kaj bi mu sedaj napravil? (*Se ogleduje.*) Nič ni tacega. O, bo že prišla priložnost. In fant nič ne ve, da mu jaz nagajam. Ti trap, ti! (*Gleda, če ni koga blizu.*) — Nikjer ni človeka. Samo učitelj hodi tamle po bregu. Sedaj si lahko zvijem eno polovičko. Bom že gledal, da me učitelj ne opazi. (*Sede k vodnjaku obrnjen proti kulisam, s hrbtom proti hiši. Izvleče tobak in si počasi zvija cigareto. Vmes pogleduje, če ga učitelj ne vidi.*) Tukaj je ravno prav. Učitelja imam pred očmi. Včasih me kar na lepem dobi, danes me pa ne bo. Nak! (*Molče dela.*)

(*Izza kulis poleg hiše se prismuče Gropa. Proti Slavkotu dvigne pesti, potem si pomane roke. Po prstih se splazi Slavkotu za hrbet. Ravno ko si dene Slavko zvito cigareto v usta in jo hoče imenitno prižgati, ga Gropa zgrabi za ramena.*)

Gropa. Paglavec, sedaj si moj! Čaj, kdo je za menoj kamenje metal, a?

Slavko (*plane na noge in se skuša izviti*). Jaz ne, jaz že ne, jaz res ne. Gropa, no, pusti me, Gropa!

Gropa. Fanté, ne bom te pustil. (*Z eno roko prime za uho in nategne.*) Navil ti bom uro, da boš pomnil svoj živ dan.

Slavko. Av, av, Gropa, ne, ne, boli! (*Se zvija in skače po eni nogi.*) Ne bom več, res ne, nikoli več!

Gropa (*izpusti uho in prime za lase*). O, nič ne obetaj, saj ne pravim, da ne smeš. O, le daj še, le! Saj je takole prijetno, kaj? (*Vleče.*)

Slavko. Av, auu . . .! Gropa, ne, ne! Pusti me! Čakaj, pokličem Matevža. On te bo! Matevž! Mate-e-vž!

Gropa (*mu zatisne usta*). Boš tiho! Čakaj, jaz ti pokažem Matevža. (*Objame Slavkota čez pleča in ga potegne za kulise.*) Pa pojdiva drugam, tam ne bo Matevža. Tam jih boš držal, da boš črn in zelen . . . (*Za kulise.*)

Slavko (*za kulisami kriči skozi Grogovo dlan, ki mu maši usta.*) Mate-e-vž- -! Mat- - -e-evž! (*Nekaj hipov prazen oder.*)

Matevž (*pride in gleda za njima*). Aha, Gropa in Slavko! Zato me je tako milo klical, ha, ha! No, ne bom te branil, fantek! Grogova pest ti ne bo odveč, potreben si je. Ha, ha, ha! (*Stopi bliže h kulisam in gleda. Bije se ob kolena in krohota.*) Ha-ha-ha! Kam ga le vleče? Ha, Gropa, le s kolenom po njem, tako je prav. Rajši pojde, ha, ha! — Imenitna družčina! Ravno pravšna dva! — No, zdaj sta za ovinkom, srečna vama pot! Sama se zmenita, jaz vaju ne bom motil. (*Se vrača počasi preko odra in še venomer neumno krohota.*) Ha, ha, ha! (*Tik ob kulisi sreča Petra in Janeza, ki ga začudeno gledata, pa gre mimo za kulise, smeje se še venomer.*) He, he, he, ha . . . (*za kulisami utihne*).

9. prizor.

Peter, Janez (*se ozirata za Matevžem*).

Peter. Kaj se neki Matevž tako neumno krohoče?

Janez. Ta človek ni nič prida. Kar gabi se mi.

Peter. Slavkota je že čisto pohujšal. Žganja mu daje od svoje malice in kleti ga uči.

Janez. Ti, kakšen je bil Slavko zadnjič! Ti še menda ne veš. Bled kot kamen in še pokonci ni mogel hoditi.

Peter. Vem, vem. Matevževo žganje ga je vrglo.

Janez. Meni se čudno zdi, da ga mara.

Peter. Seveda je čudno. Pa kaj hočeš, ko pa Matevža bolj uboga kakor očeta in mater.

10. prizor.

Prejšnji. Štefek.

Štefek (*pride za njima*). Bog živi!

Janez. Bog živi! Ali si že bil pri načelniku?

Štefek. Ne, sedaj sem na potu k njemu.

Peter. Menda boš vloge pisal.

Štefek. Ali bo igra? Škoda, da me ne bo več doma.

Janez. Ali pojdeš tako kmalu?

Štefek. Kmalu pojdem. To bo lepo. Tudi v mestu bom hodil k Orlom telovadit.

Peter. Naučil se boš lepih vaj. Ko prideš na počitnice, jih boš nam pokazal.

11. prizor.

Prejšnji. Vinko.

Vinko (*prisopiha*). Peter, Janez, pojdita, pojdita! Gropa ga bo ubil. Strašno ga bunka. Štefek, pojdi, napodimo Gropo!

Štefek. Koga bo ubil? Kje?

Vinko. Slavkota. Tam pod kozolcem ga ima in mu tišči usta. Z nogo ga bunka.

Peter. Naj ga le, saj zasluži.

Vinko. Pa ga bo ubil, boste videli. Strašno udriha. Napodimo Groga, štirje smo!

Štefek. Prav praviš, Vinko. Pojdimo! Groga je res divji, ubije ga. (*Stečejo.*)

12. prizor.

Joža in France.

(*Prideta po pavzi izza ogla vsak z enim škafom.*)

Joža. Hitro se zasučiva. Štiri je že ura. (*Gre k vodnjaku.*)

France (*za njim*). O, še bo čas. Zamuditi pa res ne smeva. Vaditelj bo spet kričal: Kje je disciplina? (*Ga oponaša.*) Disciplinaaaa-aa? (*Spustita vedro in napolnita škaf.*)

Joža (*kaže poln škaf*). Dosti ima, prav do grla je sit. Potlačiti ga pa ne morem.

France. Pazi, da sebe ne potlačiš v vodnjak. (*Spustita spet vedro in napolnita drugi škaf.*)

Joža (*pljune v roke*). Alo, fant, zavihaj si rokave in primi mrcino za uho!

France (*prime škaf, za drugo uho Joža*). Stopaj! En, dva, en, dva. (*Zavijeta za ogel in se po par hipih vrmeta.*)

France. Še tega morava dejati v kraj, potem pa hajdi po svetu, seveda, z nama pojde disciplina-a-a . . .

Joža. Ne oponašaj! Alo, primi! (*Prime.*)

France (*prime*). Je že moj. (*Dvigneta.*) Hor-rruk! — Leva, desna, leva, desna — — — (*Prideta do ogla hiše. Zaslišita za seboj hrup, obstaneta in se ozreta. Ko nastopijo dečki, postavita škaf na tla in pristopita.*)

13. prizor.

Prejšnja. Slavko, Štefek, Peter, Tine, Vinko, Janez, Tonček.

Peter (*Slavku*). Tega nam še nisi povedal, kako te je Groga ujel.

Slavko. Tukaj pri vodnjaku sem sedel in sem si zviljal cigareto. Tamle na bregu se je sprehajal učitelj in pazil sem, da me ne zagleda. Takrat pa mi je prišel Groga za hrbet in me je pograbil. (*Se tiplje po bolečih mestih.*)

Vinko. Ali ni bilo nikogar blizu?

Slavko. Samo za Matevža sem vedel, da je tamle v šupi. Klical sem ga na pomoč. Prišel je, ko me je Groga že vlekel, pa se mi zdi, da se je še smejal. Pomagal mi ni, več pa ne vem, ker me je imel Groga že pod kozolcem.

Peter (*Janezu*). Vidiš, sedaj veva, zakaj se je Matevž tako krohotal. To je bilo. (*Janez pritruje.*)

Štefek. Ali sta ga videla?

Janez. Da, tukaj sva ga srečala. Nič ni rekel, samo smejal se je prav debelo.

Slavko (*skoraj v joku od jeze*). Matevž je grdoba. Poprej me je zmerom šuntal, naj obmečem Grogo s kamenjem, nazadnje je pa menda Grogo náme našuntal.

Joža. Ali te je Groga nabil?

Vinko. Saj res! Joža in France še nič ne vesta. Saj ga je skoraj pobil.

Peter. Komaj smo ga prepodili, da je pustil Slavkota. Kar divji je bil.

Vinko. Z rokami in nogami je bunkal po njem.

Peter (*Slavku*). Ti, Slavko. Zadnjič si rekel, da boš pijanec. Ali ti še diši? To bo res lepo, ko te bodo otroci kamenjali in se boš lasal ž njimi. (*Slavko se v zadregi otipava.*)

Štefek. Ali si res že bil pijan? Kar povej!

Slavko (*sramežljivo*). Matevž mi je dal žganja . . .

Štefek. Stokrat bolj pametno bi bil napravil, če bi se bil zapisal med Mlade junake. Vseh teh neumnosti bi ne bilo.

Slavko (*skomizne z rameni in gleda v tla*).

Vinko. Le kako moreš biti navdušen za pijance. Groga je tako grozno grd in Matevž smrdi kot dihur.

Slavko. Saj ne bom pijanec. Tisto sem kar tako rekel.

Tine. Slavko pojdi z nami, se boš zapisal za Mladega junaka.

France. Pa h Orličem se zapiši.

Peter. Pojdi, Slavko, pojdi!

Slavko (*skomizne z rameni. V zadregi pogleda po tovariših*). Saj bi . . . pa . . .

Štefek. Kakšen „pa“. Kar pojdi!

Slavko. Saj bi me ne marali . . .

Štefek. Seveda bi te marali. To se vse pozabi, če si bil malo poreden. Hudoben pa nisi.

Slavko (*počasí*). Tudi hudoben sem bil. Seveda, sedaj mi je žal. Tinetu sem raztrgal veternico . . .

Tine (*se zdrzne*). Kaj, ti si mi jo? Čakaj cigan!

Štefek (*Tinetu*). Mir mu daj! Saj vidiš, da mu je žal in kaznovan je dovolj.

Tonček. Ali nimaš sedaj še boljše veternice?

Tine (*potolažen*). No ja, saj mu ne bom nič naredil.

France. Viš, Slavko, vse je dobro. Kar z nami pojdi. Kroj ti bodo doma radi kupili, potem se boš postavil.

Slavko. Seveda bi ga kupili. Pa vseeno . . .

Štefek. Nič „vseeno“! Saj vidimo, da imaš čisto nepotreben strah. Da boš le enkrat pri nas v telovadnici, pa boš vesel.

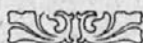
Slavko (*obotavlja se*). Bi pa šel malo pogledat, če . . .

Štefek. Živijo, Slavko, to je prav! Kar z nami pojdeš. — Fantje, peljimo ga v četi v telovadnico! — Pozor! Nastop! (*Takoj veselo ubogajo. Slavko tudi.*)

Joža (vmes). Še nekaj, fantje! Midva s Francetom morava še škafo nesti domu. Pojdite mimo naše hiše, da moreva z vami.

Štefek. Dobro, mimo vaše hiše. (Joža in France gresta po škafo.) Pozor! Dvored! Četa, stopaj! (Zapojo „Mi smo Orli.“ Korakajo po odru okrog, Joža in France primeta škafo vsak za eno uho in stopata zadnja v dvostopu. Za oglom hiše ven.)

Zastor.

Vesela pošta brata Nardžiča.

G. urednik bi se rad opravičil, da zavoljo dolge igre ni mogel nič povedati o svoji slepi in gluhomemi Lenčki. Tudi nekaj drugih stvari je moral odložiti. Ne zamerite mu, saj prosi zanj brat Nardžič.

Iz nabiralnika.

Črna pri Prevaljah. — Spoštovani br. Nardžič! Od nas niste do sedaj prejeli še nobenega pisma, zato sem jaz nekaj namislil. Orličev je pri nas osemnajst, jaz sem pa najmanjši med njimi. Hodim v drugi razred, zato še slabo pišem. Naročili smo 20 izvodov igre „K mamic!“ Gospod so nas poklicali skupaj, da so razdelili vloge. Oh, jaz sem komaj čakal, da bi dobil vlogo. Kar tiščali smo v gospoda, da so se komaj izmed nas videli, čeprav so veliki. Pa še nekaj. Miklavž mi je prinesel kroj, pa tudi peciva. Najbolj vesel sem kroja. Voščim Vam veselo novo leto. —

Lekši Piko.

Brezovica. — Dragi br. Nardžič! Tukaj Vam pošiljam sliko našega odseka. Imam tudi še brata, ki je že velik Orel, in dve sestri, ki sta Orlici. Bog živi!

I. Remškar.

(Hvala lepa! Prav postavni fantje! Tebe sem precej spoznal. Zraven tiste ga sediš, ki mu noge od kolena naprej čez sliko vise. Drži ga, da še sam ne zleze doli!)

Zagorje. — Dragi br. Nardžič! V imenu zagorskih Orličev Vam želim prav veselo in srečno novo leto. „Orliča“ komaj pričakujem. Telovadimo dvakrat na teden. Marijin vrtec tudi obiskujem. Gospod katehet nam povedo veliko lepega in koristnega. Mi pa jim obetamo, da hočemo natanko izpolnjevati njihove nauke. Bog živi!

Snoj Joško.

Celje. — Skrivnostno naznanilo se glasi: Na Viču so letos naročili 250 izvodov.

Anica Srebrnič.

Teharje. — Cenjeni gospod! Gotovo mislite, da pri nas dremljemo ali spimo, ker nimate nobenega glasu od nas. Pa ni tako! (Res sem mislil. Ravno sem premišljeval, če se Vam kaj sanja od br. Nardžiča, kar dobim Tvoje pismo.) Imamo višji naraščaj, ki šteje nad 20 članov. Telovadimo ob nedeljah in četrtek. Prav radi beremo „Orliča“. Na sveti večer pri božičnici nas je nastopilo 6 v krajih. Prosim, dajte to pismo na Veselo pošto. Bog živi!

Fr. Gajšek.

Prevalje. — Dragi brat in g. Nardžič! Pozdravljam Vas v imenu orlovskega naraščaja, ki je ustanovljen že skoraj dve leti. Okrog 20 nas je. Pozimi nimamo telovadbe, ker je prekratek dan. Jaz že komaj čakam novih vaj in redne telovadbe. Pet nas je bilo na orlovskem taboru v Celju.

Tam smo dobili pohvalno pismo za uspehe pri tekmi. Prosim, dajte kakšno sliko celjskega tabora v „Orliča“. (Žal, ni mogoče ustreči. Bi bilo predrago. Br. Nardžič.) — Mi smo čisto ob jugoslovanski meji in tudi sredi sovražnih ptic. Nič se ne bojimo. Zakaj neki bi se bali, ko prepevamo v orlovski himni: Orel zre mirno v sinje višave, strele in gromi ga ne plaše! — Bog živi!

Vaš udani brat Jurač Jože.

Metlika. — Ljubi br. N.! Tudi jaz Vam hočem nekaj napisati. Na god našega načelnika, ki se bo sedaj kmalu od nas poslavljal (kam jo pa misli popihati?), smo pri nas ustanovili Orliča. To je bilo 19. marca 1922. Že prvi dan se nas je veliko zapisalo. Potem jih je nekaj odstopilo, kar nas je pa ostalo smo vsi krepki Orliča. Nastopili nismo nikjer, ker še nimamo krojev. Telovadbo imamo vsako nedeljo in praznik. Proste vaje že vemo. „Orliča“ tudi radi beremo. Prosim denite ta list takoj na Veselo pošto.

Bog živi! — Jože Tajčman.

Poljane. — Castiti br. N.! Pri nas v Poljanah je kakih 30 Orličev. Tudi na naš list je nekaj naročenih. Naš vadiščnik je zelo dober mož. Telovadimo vsako nedeljo. Bojim se, da bi to moje pismo ne prišlo na Veselo pošto. Bog živi! — Krmelj Leopold.

Središče. — Dragi br. N.! Čitam „Orliča“, ga prečitam in ga zopet začnem od kraja, tako mi je priljubljen. Kratkočasen, zanimiv in poučen je, vsak ga lahko bere in razume. Vidim pa, da je v listu tudi mnogo lepih pesemc. Oh, ko bi bili tako dobri, da bi spredaj napisamo pesem popravili in postavili v kotiček cenjenega „Orliča“. Kar moja pesem pove, je vse res. Imamo lepo zastavo in krasen Društven dom. Bog živi! — Leopold Berce.

(Škoda, da imamo za Veselo pošto tako malo prostora. Ni mogoče tukaj tiskati pesemc. Dal sem jo g. uredniku in mislim, da jo bo natisnil. — Tudi od drugod dobivam pesmi, na priliko od Orlice F. V. Orlič M. K. mi je poslal celo gledališko igro v 4 dejanjih, ki jo je bil sam spisal. Zelo sem vesel takih reči, ker vidim kako vas „Orlič“ spodbuja ne samo k branju, ampak tudi k pisanju in pisateljevanju. Toda natisniti se ne more vsak pozizkus, treba je že precej dovršene oblike. Le pridno se vadite in pošiljajte! Če bo zanimanje ostalo in rastle, se bomo začeli bolj podrobno o takih rečeh pogovarjati.)

Radovljica. — Spošt. br. N.! Ne vem, kaj si mislite, da iz Radovljice ni nobenega glasu, čeravno nas je tukaj en cel regiment. Najprej povem, da se nam je poročila sestra predsednica. Jaz telovadim že dve leti. Prvo leto sem hodila ury daleč, sedaj sem pa nastanjena v Radovljici, in toliko lažje izpolnjujem telovadne dolžnosti. Iz „Orliča“ sem se že marsikaj lepega naučila. Načelnico Emo imam zelo rada. Pridno nas uči telovaditi. Po telovadbi nam pa pripoveduje poučljive pripovedke. Bog živi!

Miroslava Králová.

Št. Vid. — Dr. br. N.! Sram me je že, ko vidim v Vaši pošti polno pišem, jaz pa le berem, ne pišem pa nič. Vsedel sem se k mizi, da bi pisal. Ko sem ves zamišljen pisal, pride moja sestra z „Orličem“. Odložil sem pero in začel pregledovati naše glasilo. Kaj pa to? Rebus? Ne! Skrivnostno naznanilo! Spodaj razpis nagrade — jaz jo dobim! Vzel sem svinčnik in začel. Sol na Viču. Nak! Na Viču sol. Tudi ne! Na Viču so letos . . . Bo! Nekaj že imam, le dalje! No, tisto računanje 500—250 sem hitro napravil, tudi iz v o dov ni težko. Brž po novo pismo v trgovino, da pošljem rešitev! Bog Vas živi, dragi br. Nardžič! — Henrik Čamernik.

(Še tile rešitelji žele biti tiskani: Vlado in Bogdan Pušenjak, Kuhar Josip, Stergar Ivan, Anžič Danijel. In sedaj smo z viško soljo pri kraju.)

„Orlič“ izhaja v začetku vsakega meseca. List izdaja uprava „Mladosti“.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Ljudski dom.

Naročnina za odseke in krožke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 3 dinarje na leto, za vse druge naročnike 5 dinarjev.

Odg. urednik: Franc Zabret.

Tiska tiskarna „Tiskovno društvo“ v Kranju.